

Naoorlogse zoete appels in Nederland

Zoete appels zijn vaak erg oude appels. Van de meeste ligt de oorsprong in een ver en onbekend verleden. Ze dienden vooral als potappels, appels voor de stampot, en als groente in de vorm van gestoofde zoete appeltjes. Weinig oude zoete appels zijn ook uit de hand lekker, de Zoete Kroon uitgezonderd.

Toen zoete appels nog gewild waren, is tot in de tweede helft van de twintigste eeuw, getuige de officiële rassenlijsten, geprobeerd onderstaande zoete appels te introduceren. Deze introductie is weinig succesvol geweest. Ook de nieuwere zoete appels zijn verdwenen of zeer zeldzaam geworden. Alleen de Rode Dijkmanszoet is af en toe nog in de winkels te vinden. Hieronder een overzicht.

Dekkers Glorie

Handappel, als toevalzaailing rond 1910 ontdekt door fruitteler C. Dekker in Blokker (NH), landelijk nog genoemd in de rassenlijst van 1948. Waarschijnlijk een zaailing van de Hollandse Bellefleur. Geelgroene, wat langwerpige vrucht, van boven wat breder. Zeer korte dikke steel in een roestige holte. Geelgroen tot goudgeel met grote lichtrode bloes en veel donkerrode strepen. Zacht roomwit vruchtvlees met een zoete smaak. Aanvankelijk nog wat rins met veel zoet - waardoor deze variëteit ook tot de zure appels gerekend kan worden - later echter geheel zoet. Alleen geschikt als handappel, omdat het vruchtvlees bij het koken direct uit elkaar valt. Sterke groeier. Enigszins kanker gevoelig. Veel late val. Op oudere bomen blijven de vruchten te klein, zodat aanbevolen wordt de vruchttakken flink in te korten. Zelfbestuivend. Pluktijd half september, gebruikstijd tot december. Wordt op den duur wat smakeeloos en melig.

Jonwin

Kruising van Jonathan en Baldwin uit Ettersburg, Californië, geïntroduceerd in 1944. Middelgrote vrucht, zeer regelmatig van vorm. Geel met een oranje tot helder rode bloes en wat strepen. Crème-wit, zoet vruchtvlees. Goede stoofkwaliteit. Vruchten van jonge bomen hebben stip, maar dat verdwijnt later. Matig vatbaar voor schurft en meeldauw. Middelsterk groeiende boom met een dicht bebladerde piramidale kroon. Begin oktober plukrijp en tot februari te bewaren.

Primus

Aanvankelijk handappel, later stoofappel. Wageningen 1953. Kruising van Sterappel en Cox d'Orange. Middelgrote, wat platte vrucht, bij de kelk wat spits. Bleekgeel

Dekkers Glorie.

Jonwin.

met orangerode bloes en lichte rode strepen. Veel lenticellen. Zacht, grof, roomwit vruchtvlees met een zeer zoete smaak. Zeer aromatisch. Sterk groeiende boom met steile kroon (lijkt op de boom van een sterappel). Matig vatbaar voor schurft en meeldauw. Pluktijd tweede helft september. Gebruikstijd tot februari.

Robijn

Kruising van Cox d'Orange en Jonathan. Kort na het plukken (vanaf half september) een licht zure handappel, daarna (half oktober) zoet van smaak en dan meer geschikt als stoof- en droogappel. Tamelijk kleine, regelmatig gevormde, zeer fraai gekleurde vrucht, helder geel met rode bloes. Sappig aromatisch vruchtvlees. Vruchtbare boom, sterke groeier maar met een warrige kroon en veel slap hout. Matig vatbaar voor schurft. Bewaarbaar tot half februari.

Rode Dijkmanszoet

Uitstekende stoof- en droogappel. Zeer oude soort uit de Betuwe, waarvan de rode mutant in de twintigste eeuw veel opgang maakte. Middelgrote, rode gelijkvormige vrucht, groengeel tot bleekgeel met aan de zonzijde rode strepen en vlekken. Bij de steel wat roest. Wit, droog vruchtvlees. Minder geschikt als kookappel, omdat het vruchtvlees bruin verkleurt en de smaak en aroma dan verdwijnen. Gezonde boom. Beurtjaargevoelig. Plukrijp eind september – begin oktober. Gebruikstijd tot februari.

Sweet Caroline (Zoete Lien)

Wageningen 1954, geïntroduceerd 1966. Kruising van Golden Delicious en Red McIntosh. Zeer mooie, grote tamelijk hoge vrucht. Egaal gevormd. Geelgroen met helderrode bloes. Stevig, wit, zoet vruchtvlees. Zeer lang bewaarbaar. Matige sterke groeier. Neiging tot beurtjaren. Vatbaar voor vruchtboomkanker en glazigheid. Pluktijd half september. Oktober – november.

Sweet Cornelly

Wageningen 1954. Kruising van Golden Delicious en Red McIntosh. Middelgrote tot grote, tamelijk platte vrucht. Sterk geribd. Gele grondkleur, grotendeels bedekt met rode dekkleur. Stevig zoet vruchtvlees. Zeer lang bewaarbaar. Pluktijd begin oktober. Gebruikstijd november – december.

Zoete Oranje

Zeer goede handappel en potappel. Wageningen 1935, geïntroduceerd 1950. Kruising van Sterappel en Cox d'Orange. Kleine tot middelgrote, regelmatig gevormde vrucht. Geel met orangerode bloes en veel korte orangerode strepen. Veel lenticellen. Roomwit stevig vruchtvlees, dat tot half december een zachtzure smaak heeft. De appel is dan als handappel geschikt. Daarna wordt ze zoet en is dan meer een kookappel. Gedroogd zijn de appeltjes zeer zoet. Sterk groeiende boom. Pluktijd half september. Gebruikstijd oktober – januari.

Zomer Delicious

IVT Wageningen. Lijkt veel op de Golden Delicious. Bleek geel, met wat fijn roest. Zacht, sappig vruchtvlees. Zoet met weinig aroma. Plukrijp eind september, eetrijp tot november.

Jan Veel

Sweet Caroline.

Sweet Cornelly.

Zomer Delicious.

Heeft u een leuk artikel voor de Pomospot?

Stuur uw artikel samen met beeldmateriaal naar janveel@hotmail.com

* Foto's bv 1024 pixels of hoger. Grote bestanden (boven 5 Mb) graag via www.wetransfer.com versturen.